

10 propozycji dla rządowej koalicji PO-PSL

Pan Przewodniczący
Donald Tusk
Biuro Krajowe Platformy Obywatelskiej,
ul. Andersa 21
00-159 Warszawa

Warszawa, 5.11.2007

Szanowny Panie Przewodniczący,

obserwuję z uwagą tworzenie Pańskiego gabinetu. Jako współprzewodniczący partii Zielonych 2004 uważam, że kluczową rolę w działaniach nowego rządu odgrywać powinna tematyka ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. Platformę Obywatelską i Zielonych 2004 wiele politycznych postulatów dzieli, ale proponuję poszukiwać tego, co możemy i powinniśmy zrobić obecnie wspólnie – „By żyło się lepiej. Wszystkim” – obecnemu i przyszłym pokoleniom.

Unia Europejska zmienia swoje oblicze – staje się globalnym liderem w podejmowaniu inicjatyw na rzecz ochrony klimatu i ochrony środowiska – dzieje się to także dzięki intensywnym działaniom partii Zielonych we wszystkich krajach europejskich. Zanieczyszczenia nie znają granic – Polska powinna do tej nowoczesnej Unii się przyłączyć, odgrywając aktywną i konstruktywną rolę w tworzeniu wspólnej europejskiej polityki.

Perspektywa finansowa 2007-2013 to siedem lat dla Polski kluczowych – lat możliwego dynamicznego rozwoju społeczeństwa i modernizacji gospodarki, w których Polska ma szansę stać się „**zielonym tygrysem Europy**” – kraju rozwijającego się zgodnie z konstytucyjną zasadą zrównoważonego rozwoju. Składam na Pańskie ręce 10 wstępnych propozycji, których celem jest budowanie **państwa oszczędnego i efektywnego**, będącego propozycją alternatywną dla koncepcji państwa taniego.

1. **Wycofanie się z budowy obwodnicy Augustowa przez Dolinę Rospudy**

Trasa ekspresowa *Via Baltica* łącząca Warszawę z Helsinkami powinna przebiegać zgodnie z tzw. wariantem łomżyńskim, omijając w ten sposób Białystok, Augustów, Dolinę Rospudy, ale także wiele innych wartościowych obszarów przyrodniczych północno-wschodniej części Polski (np. Biebrzański Park Narodowy, Puszcę Knyszyńską). Kluczowe jest też przyspieszenie prac nad *Rail Baltica* – nowoczesnym połączeniem kolejowym łączącym Warszawę, przez kraje bałtyckie, z Helsinkami. Takie działanie przyniesie wiele korzyści, m.in.: ograniczenie ruchu ciężarowego przez miasta Podlasia, m.in.: Augustów, Suwałki i Białystok; uniknięcie unijnych kar; poprawa relacji z Komisją Europejską.

2. **Przesunięcie części środków z budowy nowych dróg i autostrad na modernizację istniejących dróg i kolei** – wg Centrum im. Adama Smitha przebudowa istniejącej drogi krajowej na drogę ekspresową jest dziesięć razy tańsza od budowy nowej autostrady! Natomiast rozwój kolei przynosi wiele korzyści gospodarczych, społecznych i ekologicznych, m.in.: pociągi zużywają 5-krotnie mniej energii do przemieszczania się (a zatem emitują także mniej zanieczyszczeń szkodzących człowiekowi i środowisku) czy powodują 500 razy mniej wypadków. Na polskich

drogach ginie co roku około 5000 osób – szybka modernizacja kolei, możliwa dzięki środkom z Unii Europejskiej, zapobiegnie tym niepotrzebnym tragediom w przyszłości, ale też, o czym nie możemy zapominać, przyniesie ogromne oszczędności w wydatkach na ochronę zdrowia.

3. **Wsparcie rozwoju kontenerowego ciężarowego transportu kolejowego**, dzięki któremu część drogowego tranzytu ciężarowego przez Polskę zostanie przeniesiona na torowiska. Rozwiązanie to poprawi bezpieczeństwo na drogach, ograniczy ich niszczenie oraz zmniejszy hałas i emisje zanieczyszczeń. Zwiększenie udziału kolejowego transportu tranzytowego drastycznie zmniejszy koszty zewnętrzne (m.in. wypadki, zanieczyszczenie środowiska) transportu w Polsce. Koszty te, szacowane przez grupę konsultingową INFRAS w raporcie dla Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju OECD, wynoszą ponad 50 miliardów złotych rocznie, co stanowi około 6% PKB. To oznaczałoby, że koszty zewnętrzne transportu w Polsce całkowicie niwelują wzrost gospodarczy!

4. **Wycofanie z rynku żarówek konwencjonalnych** (Edisona), które marnują 95% energii elektrycznej oraz wprowadzenie instrumentów ekonomicznych obniżających koszty nowoczesnego oświetlenia energooszczędnego, m.in.: zerowej stawki podatku VAT na żarówki diodowe i energooszczędne świetlówki kompaktowe; zamówień rządowych na sukcesywną wymianę oświetlenia na energooszczędne we wszystkich budynkach publicznych. Te działania wpłyną na dodatkowe obniżenie cen oświetlenia energooszczędnego, zwiększając na nie popyt. W ten sposób możliwe jest zmniejszenie zużycia energii w Polsce o co najmniej 1000-2000 MW, czyli wielkość równą mocy jednego do trzech bloków elektrowni. Zaoszczędzona energia to pełniejsze kieszenie Polek i Polaków.

5. **Przyjęcie Krajowego Programu Energooszczędności** zgodnego z propozycjami z *Zielonej Księgi Efektywności Energetycznej UE*, powtórzonych w Dyrektywie 2006/32/WE o Efektywności Energetycznej, obejmującego m.in.:

- System Białych Certyfikatów (na poziomie 3% całkowitego kosztu energii);
- System Dobrowolnych Zobowiązań (na poziomie 0,5% całkowitego kosztu energii);
- Krajowy Fundusz Efektywności Energetycznej obejmujący m.in. termomodernizację budynków oraz poprawę

efektywności energetycznej gospodarki komunalnej i administracji publicznej (na poziomie 2% całkowitego kosztu energii);

- Ulgi podatkowe dla urzędzeń, produktów i usług energooszczędnych.

6. **Wycofanie się z projektów budowy elektrowni jądrowej w Ignalinie na Litwie oraz budowy elektrowni jądrowej w Polsce** – moc 1000-megawatowego bloku jądrowego można uzyskać 100 razy taniej poprzez oszczędzanie energii zużywanej np. do oświetlenia: wymiana 20 – 40 milionów żarówek na energooszczędne przyniesie jednorazową oszczędność rzędu 12 – 24 miliardów złotych, wynikającą z uniknięcia kosztów budowy elektrowni oraz korzyści dla konsumentów płacących niższe rachunki za energię elektryczną. Dodatkowym argumentem przeciwko budowie elektrowni jądrowej jest fakt, że poprzez zwiększenie udziału energii ze źródeł nieodnawialnych w bilansie energetycznym kraju, Polsce nie będzie w stanie zrealizować założeń strategii 20/30-20-20*, przyjętej przez Radę Unii Europejskiej (a zatem także rząd Polski). Taka sytuacja może skończyć się nałożeniem na Polskę kar przez Unię Europejską.

7. **Odrzucenie projektu Polityki Energetycznej Polski do 2030 roku przygotowanego przez rząd Jarosława Kaczyńskiego.** Nowa Polityka Energetyczna Polski powinna być zgodna ze strategią 20/30-20-20 przyjętą w marcu br. przez Radę Unii Europejskiej; *Polityką Klimatyczną Polski* z 2003 r. (ograniczenie o 40% emisji gazów cieplarnianych do 2020 r. w porównaniu z r. 1988) oraz *Strategią rozwoju energetyki odnawialnej* przyjętą przez Sejm RP w sierpniu 2001 r. (w 2020 r. udział OZE w bilansie energetycznym kraju nie może być niższy niż 14%). Priorytetami nowej Polityki Energetycznej Polski powinno być podniesienie efektywności energetycznej oraz rozwój odnawialnych źródeł energii.

8. **Reforma finansów publicznych poprzez wprowadzenie ekologicznej reformy podatkowej** (ERP) polegającej na przesunięciu ciężaru opodatkowania: obniżeniu opodatkowania ludzkiej pracy, równoczesne z podniesieniem opodatkowania zużycia nieodnawialnych zasobów naturalnych oraz zanieczyszczeń. ERP byłaby neutralna dla wielkości budżetu państwa, natomiast jej efektem byłoby, m.in.: stworzenie nowych miejsc pracy, ograniczenie zużycia nieodnawialnych zasobów i zanieczyszczenia środowiska, poprawa jakości życia oraz podniesienie konkurencyjności gospodarki. Realizacja ekologicznej reformy podatkowej wyklucza zastosowanie podatku liniowego – to jeden, nie jedyny, z argumentów przeciwko jego wprowadzeniu.

9. **Minister Środowiska musi stać się na silnym ministrem ochrony środowiska** – dla dobra obecnego i przyszłych pokoleń! Minister Środowiska musi odzyskać silną pozycję w Radzie Ministrów – porównywalną z Ministrem Gospodarki – w ten sposób możliwe będzie integrowanie kwestii gospodarczych i ekologicznych. Jednym z kluczowych zadań wzmacniających ministerstwo środowiska jest włączenie planowania przestrzennego do kompetencji tego resortu.

10. **Powołanie kompetentnego ministra środowiska** – przeciwdziałanie zmianom klimatycznym, modernizacja infrastruktury transportowej i ochrony środowiska, podnoszenie jakości życia społeczeństwa oraz godzenie tych zadań z potrzebą rozwoju gospodarczego będzie wymagało najwyższych kompetencji – przynależność partyjna nie może mieć tutaj znaczenia decydującego. Moim zdaniem najlepszym kandydatem jest **prof. Maciej Nowicki** – prezes Fundacji Ekofundusz.

Polki i Polacy, podobnie, jak mieszkańcy innych krajów europejskich, domagają się intensywnej i merytorycznej debaty publicznej na temat *naszej wspólnej przyszłości*. Taka debata odbywa się obecnie np. w powyborczej Francji – nie ma lepszego momentu, aby ją rozpocząć także w Polsce! 🙌

Z poważaniem

Współprzewodniczący partii Zielonych 2004

Dariusz Szwed

Biuro Krajowe Zielonych 2004

ul. Piękna 64 a/11

00-672 Warszawa

* Strategia 20/30-20-20 do r. 2020 mówi o ograniczeniu emisji dwutlenku węgla o 20% (30% jeśli inne kraje takie, jak Stany Zjednoczone przyłączą się do tych działań), o podniesieniu efektywności energetycznej o 20% oraz o zwiększeniu udziału odnawialnych źródeł energii do poziomu 20% – wszystkie postulaty dotyczą r. 2020.